

מָחָאן הוּוּ מִסְטָרָא דְה' ה' ואומר עוד טעם מדוע הם עשר מכות, היות שכל המכות היו מצד של ב' ההי"ן דהוי"ה ב"ה שהיא הבינה והמלכות, וכל העשר מכות ע"י המלכות וחמש מכות ראשונות היו מצד ה"ג של המלכות וחמש מכות אחרונות היו מצד ה"ג של אמא שהיתה מכה בם המלכות, רַבִּי עֲקִיבָא אָמַר, מִנִּין שָׁפַל מִכָּה וּמִכָּה שֶׁהֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַמְצָרִים בְּמְצָרִים הִיטָה שֶׁל חֲמֵשׁ מִכּוֹת וְכוּ' והעשר מכות חשובים לחמשים מכות, אָמַר מֵעַתָּה וְכוּ' במצרים לקו חמשים מכות ועל הים לקו מאתים וחמשים מכות. וְאֵת ה' סִלְקָא בְּאֵת י' לְחֲמִשִּׁין מָחָאן ואות ה' עולה בכפל אות י' שבמילוי ה' ראשונה לחמשים מכות. ואמר בהגדה, כמה לקו באצבע, חמשים מכות. אמור מעתה, על הים לקו מאתים וחמשים מכות, כי שם כתוב "היד הגדולה", והיו שם חמש אצבעות סך הכל מאתים וחמשים מכות. וזה שאמר, חֲמֵשׁ וּמִנִּין חֲמִשִּׁין אֲנֹנִן ר"ן חמש פעמים חמשים הם מאתים וחמשים. וּבְגִין דָּא ובשביל זה אמר בעל ההגדה וְעַל הַיָּם לָקוּ ר"ן מִכּוֹת.

אָמַר יוֹסֵף, כָּל מֵיטֵב אֶרֶץ מִצְרַיִם רַעֲמָסִס הִיא אמר יוסף הצדיק כל מיטב ארץ מצרים היא רעמסס, וְהִיא אֶרֶעָא אֶפְרַיִשׁוּ לְדַחְלָן דְּלֵהוֹן לְרַעֲיָא, וְלִמְיָהָךְ בְּכָל עֲנוּגִין דְּעֵלְמָא ואותה הארץ הפרישו שתהיה מקום מרעה "ליראה" שלהם שהוא הטלה כדי שילך שם בכל תענוגי העולם. וְכָל מִצְרָאִי חָשִׁיבוֹן לְאֲנֹנִן דְּרַעֲן לְדַחְלִיהוֹן, כְּדַחְלִיהוֹן וכל המצרים החשיבו לאותם שהיו רועים את היראה

הלימוד היומי

שלהם כמו היראה שלהם עצמה. וְדָא שְׂאִיל יוֹסֵף מִפְרָעָה,
 לְשִׁלְטָאָה אַחֲוֵי עַל דְּחֵלָן דְּמִצְרָאֵי ואת זה ביקש יוסף מפרעה שיתן
 לאחיו את ארץ רעמסס שישלטו אחיו על היראה והאלוה של מצרים, וְאֶת־כַּפְיִין
 תְּחֹת יָדֶיהָ, פְּעֻבָּדִים בְּתֵר מַלְכֵיהוֹן כדי שהמצרים יהיו כפופים
 ונכנעים תחת ידם של השבטים כעבדים שכפופים למלכם ועי"ז ישלטו על כל מצרים,
 לְמַהוּי כְּלָהוּ מִתְּכַפְיִין תְּחֹת שֵׁם יְהוָה מִסְטֵרֵיהוֹן, וְלֹא
 שְׁלִיט בְּעֶלְמָא אֱלֹא שֵׁם יְהוָה כדי שיהיו כולם כפופים ונכנעים תחת
 שם הוי"ה ב"ה ששם הוי"ה ב"ה ישלוט של כל המציאות בעליונים ובתחתונים ועי"ז יכנעו
 הקליפות והחיצונים, ואז לא ישלוט בעולם אלא שם הוי"ה ב"ה שהוא שולט על עם
 ישראל. וְאֶת־כַּפְיִין כָּל מְמַנְן תְּחֹת יָדֶיהָ ויהיו נכנעים כל שרי
 אומות העולם תחת שם הוי"ה ב"ה.

וְלֹא־אֲחֻזָּאָה לֹוֹן, דְּאִיהוּ עֵתִיד לְאִיתְּפָרְעָא מְנַהוֹן להראות
 להם שאם יתנו כבוד וישמרו מה שהקב"ה אומר להם הרי טוב ואם לאו
 עתיד הקב"ה להפרע מהשרים שלהם למעלה ואח"כ ממילא יהיה בהם דין למטה,
 הָדָא הוּא דְכֶתִיב, (שמות יב) וזה מה שכתוב וּבְכָל אֱלֹהֵי מִצְרַיִם
 אֶעֱשֶׂה שְׁפָטִים אֲנִי יְהוָה ואלהי מצרים הם השרים של אומות העולם
 למעלה. כִּד מְטַעֲיִין לְבָרִיִין וְעִבְדִין גְּרַמֵּייהוּ אֱלוֹהוֹת ויפרע
 מהם כאשר הם מטעים את הבריות ועושים עצמם אלהות עבודה זרה. וּבְגִין
 דְּטָלָה מְמַנָּא דִּילֵיהָ, אִיהוּ רַב עַל כָּל מְמַנְן דְּאֱלֹהִים
 אַחֲרֵיהֶם ולפי שמזל טלה שהוא ע"ז של מצרים, הממונה שמעליו בעולמות העליונים

הוא גדול על כל הממונים והשרים של האלהים של האחרים שהוא ראש לכל י"ב מזלות וכולם מתנהגים על פיו, **מִנִּי קִדְשָׁא בְּרִידָה הוּא לְיִשְׂרָאֵל** וכדי להכניעו צויה הקב"ה לישראל, (שמות יב) **וַיִּקְחוּ לָהֶם אִישׁ שָׂה לְבֵית אָבוֹת שָׂה לְבֵית** לעקוד אותו ולשחוט אותו ולהוציא את דמו ולשרפו ולאכלו על השובע, ולהשליך עצמותיו וכו', **וְאֲשֻׁלִּיט לֹזֶן עָלֶיהָ** ובזה ישליט את עם ישראל בטלה העליון במזל למעלה כי המעשים למטה מראים על מה שנעשה למעלה, **וְתַפְשִׁי לִיהָ, תַּפְּשִׁישׁ בְּתַפְּשִׁישָׁה דְּלַהּוֹן יוֹמָא וְתַרְיִן וְתַלְתָּה** ותפסו אותו בתפיסה שלהם של עם ישראל יום אחד ושנים ושלושה שקשרו אותו לכרעי המטה כדי להכניעו ולבטל ג' קליפות קשות. **וּלְבַתָּר דָּא, אַפִּיקוּ לִיהָ לְדִינָא לְעֵינֵי כָּל מְצַרְאֵי** ואח"כ ביום הרביעי ערב פסח י"ד בניסן, הוציאו אותו לדין לעיני כל המצרים, והוא כנגד קליפת נוגה, ועתה נכנעה זו הקליפה ונכללה בקדושה ויכולים עם ישראל לאוכלה, **לְאַחְזָאָה דְּאַלְהָא דְּלַהּוֹן בְּרִשׁוֹ דִּישְׂרָאֵל לְמַעַבְדַּ בֵּיהּ דִּינָא** ולהראות להם שהאלוה שלהם ברשותם של עם ישראל לעשות בו דין.

בְּגִין דָּא לכן צוה הקב"ה, (שמות יב) **אַל תֹּאכְלוּ מִמֶּנּוּ נָא וּבָשֵׁל מִבּוֹשֶׁל בַּמַּיִם כִּי אִם צָלִי אִשׁ רֹאשׁוֹ עַל כַּרְעֵיו וְעַל קַרְבּוֹ כַּדְפִּירֶשׁ לַעִיל, לְמַהְוֵי דִּין בְּאִשׁ צָלִי** כדי שיהא נידון באש לצלותו שם, **וּמִנִּי לְזִרְקָא לְגִרְמִיָּה דִּילִיהָ בְּשׁוּקָא בְּבִזּוּי** וצוה אותנו הקב"ה לזרוק את העצמות שלו בשוק בבזיון. **וּבְגִין דָּא** ולכן צוה, (שמות יב) **וְעַצֵּם לֹא תִשְׁבְּרוּ בּוֹ. וּמִנִּי לְיוֹמָא רְבִיעָאָה, בְּתַר** הלימוד היומי

דִּהְיֶה תִּפְיֵשׁ ג' יוֹמִין קָשׁוּר, לְמַעַבְד בֵּיה דִּינָא וְצוּה שְׁבִיּוּם
 הַרְבִּיעִי לְאַחַר שֶׁהִיָּה תְּפוּס ג' יָמִים לַעֲשׂוֹת בּו דִּין. וְדָא קִשְׁיָא לֹזֵן מְכַל
 מְכַתְּשִׁין דְּמַחָא לֹזֵן קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל יְדָא דְרַעְיָא
 מְהִימְנָא וְזֶה הִיָּה קֶשֶׁה לְהֵם מְכַל הַמְּכּוֹת שֶׁהִכָּה אֹתָם הַקַּב"ה עַל יְדֵי מִשָּׁה רַבְּנּוּ
 כִּיּוֹן שְׁמַכִּים וּמְבֻזִים אֶת הָאֱלוֹהִים שֶׁלָּהֶם. וְלֹא עוֹד, אֲלָא דְמַנֵּי דְלָא
 לְמִיכַל לִיָּה בְּתִיאֻבְהָא וְצוּה הַקַּב"ה שֶׁלֹּא לֵאכּוֹל אֹתוֹ בְּתֹאוּהָ וְחִשֵּׁק
 גְּדוֹל אֵלֹא עַל הַשׁוֹבַע. וּמִיָּד דְּחַמְּאֵן גְּרַמּוּי בְּשׁוֹקָא וְלֹא יִכְלִין
 לְשׁוּבָא לִיָּה וּמִיָּד שְׂרׁוּאִים עֲצֻמוֹתָיו מוֹשְׁלִכִים בְּשׁוֹק וְהֵם לֹא יִכּוֹלִים לְהַצִּיל אֶת
 הָאֱלוֹהִים שֶׁלָּהֶם, דָּא קִשְׁיָא לֹזֵן מְכַלָּא זֶה הִיָּה קֶשֶׁה לְהֵם מְאֹד יוֹתֵר מְכַל
 הַמְּכּוֹת. וְלֹא עוֹד, אֲלָא דְאֶתְמַר בְּהוּ שְׂאֵמֵר בְּהֵם, (שְׁמוֹת יב)
 וּמְקַלְכֶם בְּיַדְכֶם וְלֹא חָרַב וְרוּמַח אֵלֹא אֵין לְהֵם שׁוּם פְּחַד מִהַמְּצִרִים אֵלֹא כְּמוֹ
 כֶּלֶב שְׁמַכִּים אֹתוֹ בְּמַקֵּל, וְהִטְעֵם הוּא לְאֶתְכַפֵּיָּא כָּל דְּחַלְזֵן דְּמַצְרָאִי,
 תַּחְתּוֹת יְדֵיהּוֹ לְהַכְנִיעַ אֶת כָּל אֱלֹהֵי הַמְּצִרִים תַּחַת יְדֵיהֶם שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל.
 וּבְגִין דְּאֵינְהוּ בְּכוֹרוֹת מְמַנָּן וּלְפִי שֶׁהִטְלָה הוּא הַבְּכוֹר וְהַגְּדוֹל שֶׁל כָּל
 הַמְּמוֹנִים כִּי הוּא רֹאשׁ לְכָל הַמְּזוֹלוֹת וְעַל פִּיּוֹ כָּל הַמְּזוֹלוֹת מוֹנֵהגִים, כְּתִיב (שְׁמוֹת יב)
 וַיְהִי־הָאֵלֹהִים הַקָּדוֹשׁ כָּל בְּכוֹר כָּתוּב וְה' הִכָּה "כָּל" בְּכוֹר כְּלוּמֵר בְּעֵלְיוֹנִים וּבְתַחְתּוֹנִים
 כִּי כָּל הָעוֹה"ו תְּלוּיִים בְּטִלָּה כְּאִשֶּׁר מַכִּים אֹתוֹ כּוֹלֵם מְקַבְּלִים.